

SODBA KUKAVICA ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 76524/01)

SODBA

STRASBOURG

9. marec 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji iz drugega odstavka 44. člena Konvencije. Mogoče je, da bo na njej opravljena uredniška redakcija.

V zadevi Kukavica v. Republika Slovenija

je Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija) v senatu, ki so ga sestavljali:

gospod J. Hedigan, Predsednik senata

gospod B.M. Zupančič,

gospa M. Tsatsa-Nikolovska,

gospod V. Zagrebelsky,

gospod E. Myjer,

gospod David Thór Björgvinsson,

gospa I. Ziemele, sodniki,

in gospod V. Berger, sodni tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 14. februarja 2006

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 76524/01) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri Sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 6. novembra 2001 vložila slovenska državljanka gospa Radžifa Kukavica (v nadaljevanju: pritožnica).
2. Pritožnico so zastopali odvetniki iz odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je bilo trajanje postopka pred domačimi sodišči, v katerih je bila udeležena kot stranka, predolgo. Navajala je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).
4. Dne 16. septembra 2003 je Sodišče odločilo, da o pritožbi glede dolgega trajanja postopka in glede pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in o utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

5. Pritožnica je bila rojena leta 1956 in živi v Velenju.
6. Pritožnica se je 30. junija 1994 poškodovala v nesreči pri delu. Delodajalec pritožnice je imel zanjo sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT.
- 7.

Dne 5. decembra 1995 je pritožnica proti ZT vložila tožbo pri Okrajnem sodišču v Celju in zahtevala odškodnino v višini 1.243.411 SIT (približno 5.180 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

Med 26. aprilom 1996 in 27. decembrom 2001 je pritožnica vložila šest prošenj za določitev naroka za obravnavo.

Med 13. novembrom 1996 in 7. februarjem 2000 je pritožnica vložila šest pripravljalnih spisov in/ali predlogov dokazov.

Dne 8. marca 1999 je sodišče razglasilo, da ni pristojno za presojanje o zadevi, ker je pritožnica v spisu z dne 24. februarja 1999 povišala svoj zahtevek na 3.243.411 SIT. Zadeva je bila dodeljena Okrožnemu sodišču v Celju.

Na nedoločen datum konec leta 2000 oz. na začetku leta 2001 je bil sodnik, ki je presojal o zadevi, imenovan za sodnika pri Višjem sodišču v Celju, zadeva pa je bila dodeljena drugemu sodniku.

Od šestih narokov za obravnavo med 20. novembrom 1996 in 5. junijem 2002 ni bil noben preložen na željo pritožnice.

Med postopkom je sodišče določilo izvedenca medicinske stroke. Sodišče je od določenega izvedenca pridobilo tudi dodatno izvedensko mnenje.

Na zadnji obravnavi je sodišče odločilo, da bo sodbo izdalo pisno. Sodba, ki je deloma ugodila zahtevam pritožnice, je bila pritožnici vročena 17. oktobra 2002.

8. Dne 30. novembra 2002 se je pritožnica pritožila na Višje sodišče v Celju. Zahtevala je, da sodišče prve stopnje popravi sodbo in izda dopolnilno sodbo. ZT se je tudi pritožila.

Dne 30. septembra 2003 je sodišče prve stopnje popravilo sodbo.

Dne 15. oktobra se je pritožnica pritožila na odločitev sodišča prve stopnje, da popravi sodbo.

Dne 2. decembra 2003 je Višje sodišče v Celju deloma ugodilo zahtevku pritožnice in zvišalo višino dosojene odškodnine.

Odločba je bila pritožnici vročena 26. januarja 2005.

9. Dne 18. januarja 2005 je pritožnica vložila revizijo na Vrhovno sodišče RS.

Postopek še ni zaključen.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. in 13. ČLENA KONVENCIJE

10. Pritožnica se je pritožila zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

11. Vsebinsko je pritožnica nadalje navajala, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na voljo za pospešitev nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa da:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Dopustnost

12. Vlada se je sklicevala na to, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

13. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in trdila, da pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

14. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odl.), št. 42320/98, 2. oktober 2001, in Lukenda v. Slovenija, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V omenjenih zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita.

15. Kar se tiče obravnavane zadeve, Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

16. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost

1. Prvi odstavek 6. člena

17. Obdobje, ki ga je potrebno pri tem upoštevati se je začelo 5. decembra 1995, na dan, ko je pritožnica vložila pritožbo pri Okrajnem sodišču v Celju in še vedno traja. Upoštevano obdobje torej traja več kot deset let na treh stopnjah sojenja.

18. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnice in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnico (gl. med drugim Frydlender v. Francija [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-VII).

19. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in ob upoštevanju veljavne sodne prakse je Sodišče prišlo do zaključka, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po pravici do sojenja v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. Člen

20. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. Kudła v. Poljska [GC], št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je navedbe in trditve Vlade zavrnilo že v prejšnjih zadevah (gl. Lukenda, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

21. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnica mogla pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljala svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIIJE

22. 41. člen Konvencije določa, da:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Škoda

23. Pritožnica je zahtevala 10.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.

24. Vlada je zahtevku oporekala.

25. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica gotovo utrpela nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku ji po tej postavki Sodišče prisoja odškodnino v višini 6.400 EUR (eurov).

B. Stroški

26. Pritožnica je zahtevala tudi približno 1.220 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

27. Vlada je zahtevku oporekala po višini.

28. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnica upravičena do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so odvetniki pritožnice, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi Lukenda (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in na podlagi prej navedenih meril ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

29. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, kateri se dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. razglasa, da je pritožba dopustna;

2. razsoja, da je pršlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;

3. razsoja, da je prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;

4. razsoja,

(a) da mora tožena država v treh mesecih od dne, ko postane sodba pravnomočna v skladu z drugim odstavkom 44. člena Konvencije, plačati pritožnici 6.400 EUR (šest tisoč štiristo eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;

(b) da se po izteku omenjenih treh mesecev in do plačila, na navedene zneske

obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka mejni posojilni obrestni meri
Evropske centralne banke, kateri se prištejejo tri odstotne točke;
5.

zavrne v preostalem delu zahtevke pritožnice po pravičnem zadoščenju.

Spisano v angleščini in notificirano v pisni obliki 9. marca 2006 v skladu z drugim
in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent Berger John Hedigan

sodni tajnik predsednik senata